

1.3.2025

Kaavin riistanhoitoyhdistys
c/o Arto Nykänen, Luikonlahdentie 1033 B
73670 LUIKONLAHTI

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Kaavin riistanhoitoyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta ja toteaa seuraavaa:

Toimintaympäristömme erityisyys:

Kaavin kunta, jonka alueella pääosin toimimme, sijaitsee Pohjois-Savon itäisellä laidalla ja on pientä kirkonkylän taajamaa lukuun ottamatta harvaan asuttua, vesistöjen pilkkomaa, vaarojen kaunistamaa, metsäistä maaseutua.

Kaavin alueen lapsista merkittävä osa elää maaseudulla ja joutuu kulkemaan kouluun tai koulukuljetukseen harvaan asutulla alueella. On vain ajan kysymys, koska ensimmäinen uhri on todellisuutta, koska alueen suurpetojen määrä on kannanhoidollisen metsästyksen puuttumisen takia kasvanut muutamassa vuodessa erittäin voimakkaasti..

Alueellamme on paljon maanviljelyä ja karjan kasvatusta, joille rajusti kasvaneet suurpetojen populaatiot aiheuttavat vakavan uhkan. Myös alueen ylivoimaisesti vanhimpaan kansanperinteeseen kuuluva metsästysharrastus, jossa koiran merkitys on erittäin suuri, on uhattuna suurpetojen ihmis- ja lemmikkipelon vähennytyä radikaalisti.

Olemme alla eritelleet havaintoihimme perustuvia tapahtumia petokannan kasvaessa. Pyydämme lainsäätäjää kiinnittämään huomiotaan myös siihen, että täällä järvien pilkkomalla alueella suurpetojen (ilves, karhu ja susi) luonnolliset reviirialueet saattavat olla merkittävästi pienemmät, kuin muualla Suomessa. Tämä johtuu siitä, että reviirit pilkkoutuvat pienemmiksi niemien ja järvenlahtien rajatessa liikkumista nimenomaan poikimisaikaan keväällä ja kesällä!

Ilves kävi hevosten kimppuun pihapiirissä

Ilveskanta on kasvanut niin voimakkaasti, että niillä ei enää riitä luonnossa ruokaa. Tästä esimerkkinä on vuoden 2023 talvella tapahtuma Kaavin Retusen kylällä, jossa aikuinen ilves iski kyntensä kahden hevosen kylkeen. Hengiltä ei kumpikaan hevonen päässyt, mutta bakteerivaaran takia hevosia oli hoidettava antibiooteilla, jotka ovat kalliita. Korvaus ei kattanut vahinkoja kuin pieneltä osaltaan. Puhumattakaan lukuisista ilvesten pihakäynneistä, jotka asukkaat kokevat pelottaviksi erityisesti pienten lasten kannalta. Talojen kissoja katoaa säännöllisesti ja "mystisesti" omalta pihalta.

Ilveskantaa on pystyttävä säätämään kannanhoidollisilla luvilla mahdollisimman nopeasti. Erityisen tärkeää olisi, että metsästys palauttaisi ilvekselle sen ihmisarkuuden, joka niillä aikaisemmin oli.

Karhu tuhoaa mehiläisten hoidon kulttuurin ja SRVA vaarantuu

Alueellamme on paljon mehiläiskasvatusta, jonka merkitys on hunajatuotannon lisäksi tärkeä myös kasvinviljelylle, erityisesti marjojen kasvatukselle. Karhut kuitenkin pitävät makeasta hunajasta niin, että ne etsiytyvät pesille säännöllisesti. Kun myös karhun ihmisarkuus on romahtanut metsästyksen puuttuessa, ovat vahingot kasvaneet samaan aikaan. Saadut korvaukset kattavat vain osan tuhoista. Jatkuvat pesien tuhot karkottavat mehiläishoitajia muutenkin vaikean tuotannon parista. Suojaukset ovat kalliita, korvaukset kattavat niistäkin vain osan, saati, että rakennetut esteet hankaloittavat ja hidastavat mehiläisten hoitoa.

Karhuille tapahtuu aika ajoin myös liikenneonnettomuuksia, joissa karhu jää vahingoittuneena metsään. Kun karhun metsästys on estetty lainsäädännöllä, eivät alueemme koirat saa harjoitusta todellisessa metsästystilanteessa. Koirien harjoittaminen karhulle taipumuskoetoiminnan kautta ei anna valmiutta sen enempää koiralle, kuin sen ohjaajallekaan todelliseen, kolaroituneen karhun kanssa työskentelyyn, joka usein tapahtuu hämärän tai pimeän aikaan. Kuka on valmis lähtemään haavoittuneen kolarikarhun perään pimeään metsään ilman aisteiltaan ihmiseen verrattuna ylivoimaista ja asiansa osaavaa koiraa. Ei ainakaan henkilö (poliisi?), joka ei ole harjaantunut kohtaamaan päälle karkaavaa karhua? Suurriistavirka-apu ei siis pysy toimintavalmiina nykyisessä tilanteessa, vaan vapaaehtoisuuteen perustuva toiminta lakkaa!

Karhun luonnollinen ihmisarkuus on palautettava metsästyksellä. Samalla karhukanta on pidettävä sosiaalisesti kestäväällä tasolla myös maaseudulla asuvien kannalta. Tässä maailmantilanteessa ei maaseutua saa enää tyhjentää yhtään lisää olosuhteita heikentämällä.

Suden käytös muuttuu

Alueellamme on metsästyskäyttöön koulutettuja koiria paljon, koska alueemme soveltuu huonosti vaikkapa keski-eurooppalaiseen kyttäysmetsästykseseen. Itä-Suomalainen metsäinen maasto vaatii kaukaa hakevien koirien käyttöä, joka altistaa koiran joutumista suden saavutettavaksi. Ikiaikainen perinteemme on ollut, että ihminen puolustaa koiraansa susilta, jonka johdosta susi pelkäsi viime vuosiin saakka ihmisen hajuista jahtikaveriamme.

Kun susi on kaksituhatta luvulla menettänyt kaiken aikaa ihmisarkuuttaan, käy se aina tilanteen tullessa koiraan kiinni. Tästä syystä metsästäminen koiralla ei ole enää riskitöntä, vaan jopa mahdotonta. Pyydämme huomioimaan myös sen, että koira on meille perheen jäsen, jota mikään rahallinen korvaus ei kata, eikä auta ongelman ratkaisussa. Suden ihmisarkuus on palautettava. Mallia susikanan säätelyyn voi ottaa Ruotsista, joka maantieteellisesti suurempana alueena pitää susikantansa merkittävästi pienempänä, kuin pienemmän alueen Suomi. Silti kanta Ruotsissa on elinvoimainen, eikä siis millään lailla uhattu.

Yhteenveto:

1. Järkevintä olisi nyt ottaa mallia samaan Euroopan Unioniin kuuluvista naapurimaistamme Ruotsista ja Eestistä, jotka ovat säätäneet kansalliset säädöksensä merkittävästi Suomea paremmin. Suurpedot, siis karhu, susi, ahma ja ilves kuuluvat alueemme luontoon, mutta niiden populaatiot on pystyttävä pitämään sosiaalisesti hyväksyttävällä tasolla, joka on alueen asukkaiden mahdollista hyväksyä. Erityisesti maaseutualueelle koituu nykyisen tasoista petomääristä merkittäviä ongelmia, joita kuvasimme lausunnossamme. Muistettava on myös se, että maanpuolustuksen kannalta pienetkin asutuksen muutokset vaikuttavat puolustuskykyymme. Erityisesti ne vaikuttavat kykyyn havaita alueellamme mahdollisesti tapahtuvat hiljaiset, vihamieliset eskalaatiot.
2. Lainsäädäntö on ainakin karhun, suden ja ilveksen osalta muutettava nopeasti kannanhoidollisen metsästyksen sallivaksi. Alueeltamme (Juankoski) on löydetty yli kymmenentuhatta vuotta vanha metsästäjien asuinpaikka, joka kertoo, että metsästysperinteemme on vaalimisen arvoinen!
3. Unohtaa ei myöskään saa kansalaisten tasavertaista kohtelua. Nykyisellä tavalla toimien ruuhkaisten asutus alueiden kansalaiset saavat välittömästi apua suurpedon ilmestyessä pihapiiriin. Kaavin tyyppisellä alueella näin ei tapahdu. Viranomaiset kuittaavat suurpetohavainnot pihapiirissä usein lauseella "jos niitä tulee enemmän, niin voitte mahdollisesti palata asiaan". Suomen perustuslainkin mukaan kaikkia kansalaisia on kohdeltava yhdenvertaisesti ja samalla tavalla, riippumatta heidän asumispaikastaan!
4. Lakiesityksen hyviä elementtejä ovat, että kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävä päämäärä määriteltäisiin säädöksen kautta, samoin myös suurpetojen kannanhoidon toteuttaminen alueellisesti on ehdottoman hyvä asia. Hienoa on myös se, että lupia käsiteltäessä otettaisiin huomioon suojelun lisäksi myös taloudelliset ja sosiaaliset seikat.
5. On tärkeää määritellä suden suotuisalle suojelutasolle viitearvo eli määritellään kansallisesti susien määrä, jossa niiden suojelu on riittävällä tasolla ja sen ylittävältä osalta sudet ovat metsästettävissä.

Kaavilla 7. päivänä maaliskuuta 2025

KAAVIN RIISTANHOITOYHDISTYS

Keijo Pitkänen

Arto Nykänen

Keijo Pitkänen
puheenjohtaja

Arto Nykänen
toiminnanohjaaja